

Neljapäev, 13. november 2014

I

(Resolutsioonid, soovitused ja arvamused)

RESOLUTSIOONID

EUROOPA PARLAMENT

P8_TA(2014)0049

Ühelt poolt Euroopa Liidu ja teiselt poolt Moldova Vabariigi vahelise assotsieerimislepingu sõlmimine

Euroopa Parlamendi 13. novembri 2014. aasta muu kui seadusandlik resolutsioon nõukogu otsuse eelnõu kohta ühelt poolt Euroopa Liidu, Euroopa Aatomienergiaühenduse ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Moldova Vabariigi vahelise assotsieerimislepingu Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (09828/2014 – C8-0130/2014 – 2014/0083(NLE) – 2014/2817(INI))

(2016/C 285/01)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu otsuse eelnõu (09828/2014),
- võttes arvesse ühelt poolt Euroopa Liidu, Euroopa Aatomienergiaühenduse ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Moldova Vabariigi vahelise assotsieerimislepingu eelnõu (17903/2013),
- võttes arvesse nõusoleku taotlust, mille nõukogu esitas vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 217 ja artikli 218 lõike 6 teise lõigu punktile a ning artikli 218 lõike 8 teisele lõigule ja lõikele 7 (C8-0130/2014),
- võttes arvesse oma 15. septembri 2011. aasta resolutsiooni Euroopa Parlamendi soovitustega nõukogule, komisjonile ja Euroopa välisteenistusele ELi ja Moldova Vabariigi vahel peetavate assotsieerimislepingut käsitlevate läbirääkimiste kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse oma 13. novembri 2014. aasta seadusandlikku resolutsiooni otsuse eelnõu kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone olukorra kohta idapoolsetes naaberriikides ning eelkõige oma 12. märtsi 2014. aasta resolutsiooni ELi ja idapartnerluse riikide vaheliste suhete hindamise ja prioriteetide määramise kohta ⁽³⁾ ning 17. aprilli 2014. aasta resolutsiooni Venemaa surve kohta idapartnerluse riikidele ja eelkõige Ida-Ukraina destabiliseerimise kohta ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse ELi – Moldova Vabariigi assotsieerimiskava, mille koostöönõukogu kinnitas 26. juunil 2014. aastal ning mis asendas 22. veebruaril 2005. aastal vastu võetud Euroopa naabrussoliitika tegevuskava,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 49,

⁽¹⁾ ELT C 51 E, 22.2.2013, lk 108.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2014)0050.

⁽³⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0229.

⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2014)0457.

Neljapäev, 13. november 2014

- võttes arvesse kodukorra artikli 99 lõike 1 teist lõiku,
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit ja rahvusvahelise kaubanduse komisjoni arvamust (A8-0022/2014),
- A. arvestades, et viimastel aastatel on Moldova Vabariik tänu oma valitsuse poliitilisele otsusekindlusele teinud silmapaistvaid edusamme reformide läbiviimisel ja ELiga suhete süvendamisel;
- B. arvestades, et jätkuv kriis Ukrainas, Krimmi ebaseaduslik annekteerimine ja Venemaa osa selles ohustavad tõsiselt Euroopa julgeolekut ning on muutnud geopoliitilist korda; arvestades, et see mõjutab ka ELi ja Moldova Vabariigi suhteid;
- C. arvestades, et idapartnerlusega on loodud oluline poliitiline raamistik suhete süvendamiseks, poliitilise assotsieerimise kiirendamiseks ja majandusliku integratsiooni edendamiseks ELi ja Moldova Vabariigi vahel – neid kahte poolt seovad tihedad geograafilised, ajaloolised ja kultuurilised sidemed –, sel eesmärgil toetatakse poliitilisi ja sotsiaal-majanduslikke reforme ning hõlbustatakse ühtlustamist, eriti kui võtta arvesse Venemaa majandussanktsioone ja destabiliseerivat tegevust, mis on suunatud Moldova Vabariigi vastu;
- D. arvestades, et Moldova Vabariik ratifitseeris 2. juulil 2014 assotsieerimislepingu, sealhulgas põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu, ning et nende teatavaid sätteid on kohaldatud alates 1. septembrist 2014, kuni ELi liikmesriigid lepingud ratifitseerivad;
- E. arvestades, et assotsieerimislepingu sõlmimine ei ole eesmärk omaette, vaid osa Moldova Vabariigi laiema Euroopa perspektiivi tõhustamise protsessist poliitiliselt, majanduslikult ja sotsiaalselt; arvestades, et see kajastub konkreetselt Moldova kodanike viisavabaduse kehtestamises, lepingute sõlmimises lennundus-, põllumajandus- ja tsiviilkaitsevaldkonnas, mis käsitlevad Moldova Vabariigi osalemist ELi ametites ja programmides ja ühises julgeoleku- ja kaitsepoliitikas tehtavat koostööd ning ELi ja Moldova Vabariigi assotsieerimislepingule allakirjutamises, mis on neist kõige olulisem; arvestades, et selle eesmärgi saavutamiseks on kõigi lepingute rakendamine ülimalt oluline;
- F. arvestades, et Moldova Vabariigi peaminister Iurie Leanca on teinud avalduse Moldova Vabariigi kavatsuse kohta esitada taotlus Euroopa Liidu liikmeks astumiseks 2015. aastal;
- G. arvestades, et laiaulatuslik poliitiline üksmeel ELi ja Moldova Vabariigi suhete osas ning sellest tulenevad prioriteedid võivad aidata kaasa assotsieerimiskava paremale ja kiiremale rakendamisele, mis tuleks kasuks Moldova kodanikele;
- H. arvestades, et vaja on kaasavat ja osalust soodustavat riigisest dialoogi ning konstruktiivset lähenemisviisi valitsuse ja ühiskonna kõigil tasanditel, et kõik piirkonnad ja rahvusvähemused saaksid osaleda aktiivselt otsuste tegemisel;
- I. arvestades, et tõhus teavituskampaania ELis ja Moldova Vabariigis võib parandada kodanike arusaama assotsieerimislepingust ning põhjalikust ja laiaulatuslikust vabakaubanduspiirkonnast tulenevast vastastikusest kasust;
- J. arvestades, et piirkondlikud raamistikud, sealhulgas Euronesti parlamentaarne assamblee, moodustavad lisafoorumi, kus saab jagada assotsieerimiskava rakendamist hõlmavaid kogemusi, teavet ja parimaid tavasid;
- K. arvestades, et konkreetsed energia infrastruktuuri projektid toovad kodanikele selget kasu, parandades energiajulgeolekut ja vähendades energiakulusid, ning täites samal ajal ka energiaühenduse eesmärgid;
- L. arvestades, et Venemaa Föderatsiooni poolt konkreetsetele Moldova toodetele kehtestatud kaubanduspiirangud on tugevalt mõjutanud kohalikke tootjaid ja Moldova Vabariigi majandust;

Neljapäev, 13. november 2014

- M. arvestades, et käesoleval aastal korraldas Venemaa Moldovast lahku löönud Transnistria piirkonnas sõjaväeõppused; arvestades, et Transnistria parlament on korranud oma üleskutset Moskvale, et Transnistria lastaks Venemaaga ühineda;
- N. arvestades, et ELi ja Moldova Vabariigi vahel põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna loomine on lepingu üks olulisemaid vastastikku kasulikke elemente, mis on vaieldamatult tähtis Moldova Vabariigi kaubanduse ja majanduskasvu, töökohtade loomise, heaolu ja stabiilsuse edendamiseks;
- O. arvestades, et ELiga põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna rajamisega parandab Moldova Vabariik oma pääsu ELi turule, sellega luuakse uusi arengu- ja kasvuvõimalusi ja see on otseselt kasulik Moldova ettevõtjatele ja kodanikele; arvestades, et EL hakkab kasu saama kaupade sujuvamast liikumisest ja parematest investeerimistingimustest Moldova Vabariigis;
- P. arvestades, et põhjalik ja laiaulatuslik vabakaubanduspiirkond hõlmab mitmeid sätteid, mis on suunatud Moldova Vabariigi kaubandusõiguse ja kaubandusega seotud poliitiliste meetmete reformimisele kooskõlas ELi õigustikuga ja sellest õigustikust lähtudes, et ajakohastada majandust ning luua parem ja paremini prognoositav ettevõtluskeskkond, sealhulgas väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate jaoks;
- Q. arvestades, et ilma ELi ekspertide tugeva haldustoetusega on Moldova valitsusel väga raske rakendada kokkulepitud õigusaktide ühtlustamist ELi õigustikuga;
- R. arvestades, et Moldovale ühepoolsete kaubandussoodustuste ja varem GSP+ soodustuste andmisega on EL sealset majandust juba tugevalt toetanud ja peaks Moldovat toetama ka edaspidi;
- S. arvestades, et tugevamad poliitilised ja majanduslikud sidemed toovad kaasa suurema stabiilsuse ja jõukuse kogu Euroopas; arvestades, et sedalaadi koostöö aluseks on ühised väärtused inimõiguste, põhivabaduste ja õigusriigi põhimõtete seoses ning seda koostööd innustab meie arusaam iga inimese ainulaadsest väärtuslikkusest;
- T. arvestades, et assotsieerimislepingu ning sellega seotud Moldova Vabariigi järkjärgulise ELi poliitikasse integreerimise tõttu ei tohiks katkeda Moldova Vabariigi traditsioonilised, ajaloolised ja majanduslikud sidemed muude selle piirkonna riikidega, vaid vastupidi, tuleks luua sellised tingimused, mis võimaldaksid riigil realiseerida maksimaalselt oma potentsiaali;
- väljendab sügavat heameelt assotsieerimislepingu allkirjutamise üle, mis on tõsine märk Moldova rahva ja ametivõimude reformimisalastest jõupingutustest ja eesmärkidest ning viimasel ajal tehtud märkimisväärsetest edusammudest; tunneb heameelt lisaabi üle, mille komisjon on teinud 2014. aastal kättesaadavaks mehhanismi „rohke eest rohkem” kaudu, et tunnustada positiivseid muutusi prioriteetsetes valdkondades; tunnistab, et assotsieerimislepingu allkirjastamine on oluline samm edasi ELi ja Moldova Vabariigi suhetes ning näitab otsustavust liikuda poliitilise assotsieerimise ja majandusliku integratsiooni suunas; rõhutab, et lepingu täielik rakendamine on väga tähtis; nõuab sellega seoses tungival, et liikmesriigid ratifitseeriks assotsieerimislepingu võimalikult kiiresti;
 - rõhutab, et assotsieerimislepingu allkirjastamine ja ratifitseerimine ei ole ELi ja Moldova Vabariigi suhetes lõppeesmärk ning juhib tähelepanu asjaolule, et vastavalt Euroopa Liidu lepingu artiklile 49 on Moldova Vabariigil nagu igal teisel Euroopa riigil võimalus ELi liikmeks saada ning ta võib esitada liidu liikmeks astumise avalduse, eeldusel et peab kinni demokraatia põhimõtetest, austab põhivabadusi ja vähemuste õigusi ning tagab õigusriigi põhimõtete järgimise;
 - rõhutab, et assotsieerimisleping hõlmab Moldova Vabariigi kogu rahvusvaheliselt tunnustatud territooriumi ning see toob kasu kogu elanikkonnale; rõhutab seepärast vajadust tegeleda õigeaegselt ja nõuetekohaselt sellega seonduvate reformide sotsiaalsete tagajärgedega; kutsub Moldova Vabariiki üles tagama, et reformid oleksid kinnistunud ja sügavalt juurdunud institutsioonilises raamistikus; toonitab vajadust tervikliku teavituskampaania järele, mis oleks suunatud avalikkusele ja käsitleks assotsieerimislepingu eesmärgi ja sisu ning otseseid ja konkreetseid kasutegureid, mida assotsieerimiskava rakendamine annab kodanikele;

Neljapäev, 13. november 2014

4. kiidab heaks assotsieerimiskava, mis sisaldab konkreetseid meetmeid ja tingimusi assotsieerimislepingu põhieesmärkide saavutamiseks ning mis peaks kujunema ELi ja Moldova Vabariigi suhete suunavaks raamistikuks;
5. rõhutab, et nii Moldova Vabariik kui ka EL peaksid osalema assotsieerimiskava rakendamises ning et kavas kindlaks määratud prioriteetid peaksid saama asjakohast tehnilist ja rahalist toetust, et assotsieerimise kasutegurid muutuksid Moldova kodanikele võimalikult kiiresti nähtavaks; kutsub komisjoni üles lähtuma nendest prioriteetidest Moldova Vabariigi rahastamise kavandamisel; rõhutab, et Moldova Vabariigis on vaja parandada abi ärakasutamise suutlikkust, et tagada projektide tulemuslik rakendamine ja rahastamise tõhus kasutus; rõhutab, kui oluline on tugevdada haldus-, läbipaistvus- ja vastutusmehhanismi, et jälgida ELi rahaliste vahendite rakendamist ja kasutust; kutsub osapooli üles välja selgitama koolitusvajadusi, mida on tarvis selleks, et Moldova Vabariik suudaks täita oma kohustused assotsieerimislepingu ja -kava kohaselt;
6. rõhutab, kui tähtis on parandada nende institutsioonide stabiilsust, sõltumatust ja tõhusust, kes vastutavad demokraatia, õigusriikluse ja hea valitsemistava tagamise eest, ning tugevdada inimõiguste ja põhivabaduste kaitset; võtab sellega seoses teadmiseks olulised varasemad sammud, mis on tehtud reformide läbiviimiseks, nagu kohtunike ametisse nimetamise süsteemi sõltumatuse tugevdamine, keskvalimiskomisjoni esinduskogu olemasolu ning audiitorite koja sõltumatuse ja tõhususe parandamine;
7. kutsub Moldova ametivõime üles tagama, et eelseisvad valimised toimuksid kooskõlas kõrgeimate Euroopa ja rahvusvaheliste standarditega ning võtma vastu vajalikke meetmeid, et lihtsustada välismaal elavate moldovlaste osalust; nõuab tungivalt, et ametivõimud teeksid tihedat koostööd OSCE/ODIHRiga ja Euroopa Nõukogu Veneetsia komisjoniga ning järgiksid nende soovitusi; rõhutab poliitikute ja parteide tähtsat rolli ning vajadust võtta vastu tõhusad õigusaktid, mis tagaksid parteide rahastamise läbipaistvuse; on pühendunud valimisvaatlejate kohalolu tagamisele ja lähetab oma valimisvaatlusmissiooni jälgima 30. novembri 2014. aasta parlamendivalimisi;
8. märgib, et vaja on muuta Moldova põhiseaduse artiklit 78 presidendivalimiste kohta, et vältida uuesti tekkivat institutsioonilist seisakut, mis kahjustaks reformide kulgu; nõuab tungivalt, et igasuguse põhiseadusreformi puhul konsulteeritaks Veneetsia komisjoni ja riiklike huvirühmadega;
9. võtab rahuloluga teadmiseks Moldova Vabariigi ametivõimude tehtud edusammud Euroopa reformikava rakendamisel, sealhulgas kohtu- ja õiguskaitse süsteemi reformimisel (nagu on märgitud komisjoni 27. märtsi 2014. aasta aruandes), korrupsioonivastase raamistiku restruktureerimisel, inimõigusi käsitleva tegevuskava ning romasid toetava tegevuskava rakendamisel, dialoogi säilitamisel Tiraspoliga ning keeruliste regulatiivsete ja valdkondlike reformide jätkuval läbiviimisel;
10. võtab teadmiseks seni tehtud edusammud; kutsub ametivõime üles jätkama inimõigusi käsitleva riikliku tegevuskava tulemuslikku rakendamist, pöörates seejuures erilist tähelepanu romade inimõigustele;
11. toonitab, et uue jõuga tuleb käsile võtta kohtu- ja õiguskaitse süsteemi reform, et tagada selle sõltumatus ning kindlustada põhiseaduslike sätete abil sõltumatu kohtusüsteem, võrdsus seaduse ees ning põhilised kodanikuõigused; rõhutab, et kõigil tasanditel on vaja tõhustada korrupsioonivastast võitlust, selleks on muu hulgas tarvis rakendada 2013. aastal vastu võetud õigusaktide pakett ja parandada korrupsioonivastaste asutuste tegevuse tulemusi; kutsub Moldova ametivõime üles tagama, et korrupsioonivastase võitluse süsteemi kuuluvad mehhanismid, eriti riiklik korrupsioonivastase võitluse keskus ja ametialase aususe riiklik keskus, oleksid sõltumatud, täielikult toimivad, piisavalt rahastatud ja personaliga varustatud ning et ei toimuks nende lubamatut mõjutamist;
12. kutsub Moldova ametivõime üles parandama riigi rahanduse juhtimise, erastamisprotsessi ja riigihangete läbipaistvust ja aruandekohuslust, et tagada hea valitsemistava, võrdne juurdepääs ja aus konkurents ning veelgi tugevdada pangandussektori järelevalvet;
13. rõhutab, et nõuetekohaselt ja põhjalikult on vaja uurida kõiki väidetavaid inimõiguste rikkumisi ning eldkõige võidelda väärkohtlemis- ja piinamisjuhtumite karistamatusega ja esitada toimepanijatele tulemuslikult süüdistused; nõuab seetõttu tungivalt, et komisjon aitaks valitsusasutustel niisuguste õigusrikkumiste korral nõuetekohaselt tegutseda, kasutades vajalikke seaduslikke vahendeid ja sotsiaalseid mehhanisme rikkumiste ennetamiseks, ja teha tihedat koostööd kodanikuühiskonnaga, et see saaks inimõiguste kaitses paremini osaleda;

Neljapäev, 13. november 2014

14. rõhutab, kui tähtsad on diskrimineerimisvastased õigusaktid, et tagada võrdõiguslikkus ja kõigi vähemuste, eelkõige etniliste ja usuliste vähemuste ning LGBT inimeste kaitse, ning kutsub Moldova võime üles kõrvaldama kõiki veel kehtivaid diskrimineerivaid sätteid; rõhutab hiljuti moodustatud diskrimineerimise ennetamise ja kaotamise ning võrdõiguslikkuse tagamise nõukogu tähtsust 2012. aasta võrdõiguslikkuse tagamise seaduse rakendamisel;

15. kutsub valitsust üles nägema ette piisavaid järelevalvemehhanisme ja vajalikke vahendeid õiguslike tagatiste rakendamiseks kõigi vähemuste huvides ning emakeelse hariduse ulatuse laiendamiseks rahvus- ja keeleliste vähemuste jaoks; toonitab lisaks, kui oluline on, et valitsus peaks dialoogi kõigi etniliste vähemuste esindajatega ning annaks tehnilist ja rahalist abi infrastruktuuri parandamiseks Gagausia autonoomses territoriaalsuses ja Taraclia maakonnas;

16. kordab, et vaja on tugevdada ja edendada meediavabadust ja mitmekesisust ning tagada avalik-õigusliku meedia neutraalsus, kuid samas toetada ka sõltumatut meediat; väljendab muret läbipaistvuse puudumise pärast meediaomandis ning massimeediaomandi koondumise pärast, mis nõrgestab meediamaastiku mitmekesisust; nõuab seepärast tungivalt, et ametivõimud võimaldaksid konkurentsivõimelisemat meediaturgu ning tagaksid, et kõik vastutavad meediasutused järgivad Euroopa meediavabaduse ja pluralismi standardeid;

17. tunneb heameelt ELi ja Moldova Vabariigi assotsieerimislepingu 27. peatüki üle, mis on pühendatud konkreetselt koostööle lapse õiguste kaitse ja edendamise vallas, ning kutsub mõlemaid pooli üles toetama assotsieerimiskava asjaomaste sätete rakendamist;

18. toetab täielikult Moldova kodanikele kehtivat viisavabadust, tuletades meelde, et Moldova Vabariik oli esimene idapartnerluse riik, kes selle eesmärgi saavutas; kutsub Moldova ametivõime üles jagama jätkuvalt teavet õiguste ja kohustuste kohta seoses viisanõude kaotamisega;

19. võtab teadmiseks, et tolli- ja piirivalveteenistus on oma suutlikkust parandanud ning jätkatakse Moldova-Ukraina piiri demarkeerimist; tunnustab Euroopa Liidu piirihaldamise abimissiooni (EUBAM) tegevust ja Moldova ametivõimude konstruktiivset koostööd;

20. kutsub Chişinău ja Comratit üles tegema jätkuvalt konstruktiivset koostööd usalduse ja kaasava dialoogi vaimus, et rakendada edukalt assotsieerimiskava ning luua poliitiline keskkond, mille abil saaks teha edasisi edusamme Euroopa suunas;

21. rõhutab, et vaja on jätkata tööd kesk- ja kohaliku tasandi haldusametite professionaalsemaks muutmiseks ja depolitiseerimiseks, sest see aitab samuti suurel määral kaasa assotsieerimislepingu rakendamisele; kutsub Moldova Vabariiki üles kasutama detsentraliseerimise strateegiat kaasavalt; juhib tähelepanu tõhusate kohalike omavalitsusasutuste ja piisava taristu tähtsusele maapiirkondade arendamisel, mis on eeltingimus, kui soovitakse maaelanikkonna vähenemise määra peatada;

22. tervitab poliitilist otsusekindlust assotsieerimislepingu nõuete täitmiseks ja kiidab riigi kaasajastamispingutusi; on samas teadlik, et demokraatlike institutsioonide tugevdamist tuleb jätkata, ning ergutab Moldova Vabariigi valitsust jätkama tõsiselt tööd vajalike meetmete rakendamiseks; usub, et poliitiline stabiilsus ja püsiv üksmeel reformide, eelkõige õigusriiklust ja riiklike institutsioonide sõltumatust puudutavate reformide suhtes on Moldova Euroopaga integreerumise püüete jaoks ülimalt tähtis;

23. ootab, et assotsieerimislepingu ning põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu rakendamine toetab Moldova majanduse kestlikku arengut ja sujuvat integreerumist ülemaailmsete turgudega, ergutab selle kaasajastamisprotsessi ja loob paremad töötingimused; nõuab tungivalt, et komisjon abistaks Moldovat ja annaks talle nõu, kuidas oma majandust lühikese aja jooksul tõhusalt kohandada, muu hulgas koostöö abil ametiühingute ning kohalike ettevõtjatega;

24. rõhutab jätkuvalt, et vaja on läbipaistvat ettevõtlus- ja investeerimiskeskonda, vastavat õigusreformi ja erastamisprotsessi jätkamist, et parandada Moldova Vabariigi majanduse konkurentsivõimet, ergutada välismaiseid otseinvesteeringuid ja tagada selliste meetmete jätkusuutlikkus, mida on võetud struktuursete majandusprobleemide ületamiseks; rõhutab vajadust pikendada põllumajanduse väärtusahelaid, sest see on majandusliku ja sotsiaalse arengu eeltingimus;

Neljapäev, 13. november 2014

25. tunnustab Moldova Vabariigi kindlat tahet ja valmidust tihendada ELiga majandussidemeid ning teostada selleks põhjalikke, keerukaid ja kulukaid majandusreforme; on veendunud, et põhjalik ja laiaulatuslik vabakaubanduspiirkond avaldab pikaajaliselt positiivset mõju Moldova Vabariigi majandusele ning aitab sellega tõsta riigi kodanike elukvaliteeti;

26. toonitab, et põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu edu sõltub sellest, kui kiiresti, tõhusalt ja täielikult kumbki osapool täidab lepingus sätestatud kohustusi; kutsub ELi sellega seoses üles osutama Moldova Vabariigile vajalikku rahalist ja tehnilist abi ühtlasi selleks, et vähendada Moldova Vabariigi lühiajalisi kulusid;

27. on arvamusel, et parlamentaarne kontroll on ELi poliitika demokraatliku toetuse põhiline eeltingimus; kutsub seetõttu komisjoni üles soodustama aegsasti põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna rakendamise korrapäraselt ja üksikasjalikult jälgimist Euroopa Parlamendi poolt;

28. märgib, et põhjalikku ja laiaulatuslikku vabakaubanduslepingut, mis allkirjastati 27. juunil 2014, on ajutiselt kohaldatud alates 1. septembrist 2014, pärast nõukogu 16. juuni 2014. aasta otsust 2014/492/EL assotsieerimislepingule allakirjutamise ja selle ajutise kohaldamise kohta, võttes aluseks ELi institutsioonide ühise seisukoha erakordsete asjaolude ja pakilise vajaduse kohta kõnealust riiki toetada;

29. mõistab sügavalt hukka asjaolu, et Venemaa kasutab jätkuvalt kaubandust piirkonna majanduse destabiliseerimiseks, kehtestades mitu impordikeeldu Moldova Vabariigi toodetele, millega rikutakse Venemaa kohustusi WTO ees; kutsub Vene Föderatsiooni üles austama täielikult Moldova Vabariigi territoriaalset terviklikkust ja Euroopa valikut; toetab igati komisjoni algatusi, mille eesmärk on Venemaa poolt Moldova toodetele kehtestatud embargo mõjude vähendamine, kaasa arvatud finantsabi andmine ning Moldova Vabariigile tehtud ühepoolsete kaubandussuodustuste laiendamine ja süvendamine;

30. väljendab heameelt selle üle, et 1. juulil 2014 allkirjastati leping Moldova Vabariigi osalemise kohta raamprogrammis „Horisont 2020“; on veendunud, et koostöö selles raamistikus tugevdab majanduskasvu, innovatsiooni ja konkurentsivõimet, luues uusi töökohti ja uusi võimalusi; nõuab Moldova Vabariigi suuremat osavõttu ELi programmidest ja ametite tööst ning arvukamaid mestimisprojekte ja õpilasvahetusi;

31. võtab teadmiseks energiasüsteemide hiljutise läbivaatamise ning kutsub Moldova Vabariigi valitsust üles läbi vaatama ja tugevdama 2013.–2015. aasta riiklikku energiatõhususe tegevuskava, koostama usaldusväärset ja tõhusat taastuvenergiakava energiaallikate mitmekesistamise eesmärgil ning kooskõlastama oma tegevust ELi kliimamuutuse valdkonna poliitika ja eesmärkidega;

32. väljendab heameelt Iași-Ungheni gaasivõrkude ühenduse avamise üle; kutsub komisjoni üles suurendama jõupingutusi Ungheni-Chișinău torujuhtme ehitamiseks, sealhulgas hõlbustades muude rahvusvaheliste partnerite kaasrahastamist ja tugevdades rahalist toetust, et projekt võimalikult kiiresti lõpule viia;

33. kutsub Chișinău ja Tiraspoli üles jätkama konstruktiivset dialoogi, et leida Transnistria küsimusele tõhus lahendus ja astuda konkreetseid samme sealse elanikkonna elatise parandamiseks; väljendab pettumust asjaoluga, et siiani ei ole „5 + 2“ raamistik lahendust pakkunud ning nõuab ELi jaoks suuremat rolli, eelkõige omistades sellele kõrgema staatuse läbirääkimispartnerina, ja kutsub kõiki asjaosalisi kasutama kõiki nende käsutuses olevaid vahendeid, et rajada alus konstruktiivsele dialoogile ja hõlbustada ametlike läbirääkimiste kiiret jätkumist; kutsub kõrget esindajat ja komisjoni asepresidenti ning Euroopa välisteestust üles aktiivselt töötama tervikliku lahenduse leidmiseks, mis austaks Moldova Vabariigi suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust ja rajaks usaldust, ja tegema tihedat koostööd OSCE pädevate struktuuridega; rõhutab, et vaja on tagada, et assotsieerimislepingu ulatus ja mõju hõlmaksid Transnistriat kui Moldova Vabariigi lahutamatu osa; ergutab sel eesmärgil Moldova võime tegema koostööd Transnistria elanikkonna, äriühingute ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega; märgib, et lahendus peaks olema kooskõlas rahvusvahelise õiguse põhimõtetega ja neid täielikult austama;

34. rõhutab sellega seoses, kui tähtis on tugevdada inimestevahelisi kontakte kõikidel tasanditel, et luua tingimused püsivaks dialoogiks ja veelgi edendada usalduse loomist, et kiirendada rahuprotsessi ja saavutada osaliste leppimine;

Neljapäev, 13. november 2014

35. rõhutab, et Euroopa Parlamendi koostöö Moldova Vabariigi parlamendiga on tähtis, sest seeläbi on võimalik teostada järelevalvet assotsieerimislepingu ja assotsieerimiskava rakendamise üle;
36. kutsub komisjoni üles suurendama abi ja eksperditeadmiste andmist Moldova Vabariigi kodanikuühiskonna organisatsioonidele, et nad suudaksid teostada sisejärelevalvet ja nõuda aruandmist seoses reformide ja valitsuse antud lubadustega seaduste kavandamisel ja rakendamisel, samuti kutsub üles aitama kodanikuühiskonnal suurendada oma korralduslikku ja nõustamissuutlikkust, oma rolli diskrimineerimise ja korrupsiooni vastase võitluse jälgijana ning oma üldist rolli kodanike osalemise ja vabatahtliku tegevuse kultuuri edendajana;
37. tunneb muret Venemaa tegevuse pärast, mille sihiks on õõnestada ELi idanaabrite assotsieerimisprotsessi; kordab uuesti oma veendumust, et ELi idapartnerite assotsieerimisprotsess ei ohusta Venemaa poliitilisi ja majandushuvisid, ja peab kahetsusväärseks, et Venemaa juhtkond selles ohtu näeb; rõhutab, et Venemaa muret seoses assotsieerimisprotsessiga tuleb piisavalt käsitleda ja selgitada, et hajutada hirme Euroopas uute geopoliitiliste eraldusjoonte tekkimise ees; sedastab, et igal riigil on täielik õigus teha oma poliitilised valikud, kuid ELi ja idapartnerluse riikide koostöö eesmärk on heaolu ja poliitilise stabiilsuse suurendamine, millest lõppkokkuvõttes saab kasu kogu piirkond;
38. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Moldova Vabariigi valitsusele ja parlamendile.
-